

TẬP ĐỌC
CÁNH ĐIỀU TUỔI THƠ

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc trôi chảy, lưu loát toàn bài. Biết đọc diễn cảm bài văn với giọng vui tha thiết, thể hiện niềm vui sướng của đám trẻ khi chơi thả điều.

2. Hiểu các từ ngữ mới trong bài (mục đồng, huyền ảo, khát vọng, tuổi ngọc ngà, khát khao).

Hiểu nội dung bài : Niềm vui sướng và những khát vọng tốt đẹp mà trò chơi thả điều mang lại cho đám trẻ mục đồng khi các em lắng nghe tiếng sáo điều, ngắm những cánh điều bay lơ lửng trên bầu trời.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Tranh minh hoạ bài đọc trong SGK.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

Hai HS tiếp nối nhau đọc truyện *Chú Đất Nung* (phần sau), trả lời các câu hỏi 2, 3, 4 trong SGK.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

– HS xem tranh minh hoạ bài đọc trong SGK (trẻ em và trò chơi thả cho những cánh điều bay lơ lửng trên bầu trời).

– GV : Bài đọc *Cánh điều tuổi thơ* sẽ cho các em thấy niềm vui sướng và những khát vọng đẹp đẽ mà trò chơi thả điều mang lại cho trẻ em.

2. Hướng dẫn HS luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– HS tiếp nối nhau đọc từng đoạn – đọc 2, 3 lượt. Có thể chia bài thành 2 đoạn : đoạn 1 (5 dòng đầu), đoạn 2 (còn lại).

GV kết hợp giúp HS hiểu nghĩa những từ ngữ được chú thích sau bài ; yêu cầu HS đặt câu với từ *huyền ảo* (VD : Cảnh núi non hùng vĩ đẹp một cách thật *huyền ảo*) ; nhắc HS :

+ Nghi hơi dài sau dấu ba chấm trong câu : Sáo đơn, rồi sáo kép, sáo bè,...// như gọi thấp xuống những vì sao sớm.

+ Biết nghi hơi đúng chỗ, biết đọc liền mạch một số cụm từ trong câu sau : *Tôi đã ngửa cổ suốt một thời mới lớn để chờ đợi một nàng tiên áo xanh bay xuống từ trời / và bao giờ cũng hi vọng khi tha thiết cầu xin : "Bay đi điều ơi ! Bay đi !"*

– HS luyện đọc theo cặp.

– Một, hai HS đọc cả bài.

– GV đọc diễn cảm toàn bài – giọng vui tha thiết, nhấn giọng những từ ngữ gọi tả, gọi cảm, thể hiện vẻ đẹp của cánh diều, của bầu trời, niềm vui sướng và khát vọng của đám trẻ khi chơi thả diều : *nâng lên, hò hét, mồm mại, phát đại, vi vu trâm bông, gọi thấp xuống, huyền ảo, thắm nhung, cháy lên, cháy mãi, ngửa cổ, tha thiết cầu xin, bay đi, khát khao.*

b) *Tìm hiểu bài*

Có thể tổ chức hoạt động này theo cách sau :

Cách 1 : HS đọc thầm các câu hỏi, tự trả lời. Sau đó, làm việc theo nhóm, trao đổi, cử đại diện trả lời trước lớp. Mỗi nhóm đều trả lời cả 3 câu hỏi.

Cách 2 : GV mời 1 HS điều khiển cuộc trao đổi của cả lớp. HS này mời các bạn nêu câu hỏi, chỉ định một số bạn trả lời ; đề nghị cả lớp nhận xét, đánh giá. GV đóng vai trò định hướng, điều chỉnh.

Gợi ý trả lời các câu hỏi :

Câu hỏi 1 : *Tác giả đã chọn những chi tiết nào để tả cánh diều ?*

– HS có thể nhắc lại các chi tiết trong bài : *Cánh diều mồm mại như cánh bướm. / Trên cánh diều có nhiều loại sáo – sáo đơn, sáo kép, sáo bè... Tiếng sáo diều vi vu, trâm bông.*

– HS cũng có thể đi từ khái quát đến cụ thể : Cánh diều được miêu tả bằng nhiều giác quan : mắt nhìn – *cánh diều mồm mại như cánh bướm* ; tai nghe – *tiếng sáo diều vi vu trâm bông – sáo đơn, sáo kép, sáo bè...*

Câu hỏi 2 (tách làm 2 câu hỏi nhỏ) :

– *Trò chơi thả diều đem lại cho trẻ em những niềm vui lớn như thế nào ?* (Các bạn hò hét nhau thả diều thi, vui sướng đến phát đại nhìn lên trời.)

– *Trò chơi thả diều đem lại cho trẻ em những mơ ước đẹp như thế nào ?* (Nhìn lên bầu trời đêm huyền ảo, đẹp như một tấm thảm nhung khổng lồ, bạn nhỏ thấy lòng cháy lên, cháy mãi khát vọng. / Suốt một thời mới lớn, bạn đã ngửa cổ chờ đợi

một nàng tiên áo xanh bay xuống từ trời, bao giờ cũng hi vọng, tha thiết cầu xin :
Bay đi điểu ơi ! Bay đi !)

Câu hỏi 3 : *Qua các câu mở bài và kết bài, tác giả muốn nói điều gì về cánh diều tuổi thơ ?* (HS có thể trả lời theo 1 trong 3 ý đã nêu – ý nào cũng đúng nhưng đúng nhất là ý 2 – *Cánh diều khơi gợi những mơ ước đẹp cho tuổi thơ.*)

c) *Hướng dẫn đọc diễn cảm*

– Hai HS tiếp nối nhau đọc 2 đoạn. GV nhắc nhở, hướng dẫn các em tìm đúng giọng đọc bài văn và thể hiện diễn cảm (theo gợi ý ở mục 2.a : phần đọc diễn cảm).

– GV hướng dẫn HS cả lớp luyện đọc và thi đọc diễn cảm 1 đoạn. Có thể chọn đoạn sau :

*Tuổi thơ của tôi được **nâng lên** từ những cánh diều.*

*Chiều chiều, trên bãi thả, đám trẻ mục đồng chúng tôi **hò hét** nhau thả diều thi. Cánh diều **mềm mại** như cánh bướm. Chúng tôi vui sướng đến **phát đại** nhìn lên trời. Tiếng sáo diều **vi vu trầm bổng**. Sáo đơn, rồi sáo kép, sáo bè... như **gọi thấp xuống** những vì sao sớm.*

3. Củng cố, dặn dò

– GV hỏi HS về nội dung bài văn (Niềm vui sướng và những khát vọng tốt đẹp mà trò chơi thả diều mang lại cho đám trẻ mục đồng).

– GV nhận xét tiết học. Dặn HS đọc trước nội dung bài CT sau, mang đến lớp một đồ chơi theo yêu cầu của BT(2), suy nghĩ để làm tốt BT3 (*Miêu tả một đồ chơi...*).